

Pohjois-Pohjanmaan varhaiskasvatuksen
kehittämisyksikkö

Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Pohjois-Pohjanmaan varhaiskasvatuksen kehittämisyksikkö Varhiksen arviointiraportti

Pirjo Oinas

**POHJOIS-POHJANMAAN VARHAISKASVATUKSEN
KEHITTÄMISYKSIKÖN VARHIKSEN
ARVIOINTIRAPORTTI**

Pirjo Oinas

Lapin yliopisto

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta

Sosiaalityön laitos

2009

SISÄLLYS

1	POHJOIS-POHJANMAAN VARHAISKASVATUKSEN KEHITTÄMISYKSIKKÖ	2
2	KEHITTÄMISYKSIKÖN ARVIOINTI	4
2.1	Arvioinnin lähtökohdat.....	4
2.2	Arvioinnissa käytetyt aineistot.....	6
3	ONNISTUMINEN KEHITTÄMISYKSIKÖIDEN YLEISISSÄ KRITEREISSÄ	7
4	YKSIKKÖKOHTAISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	13
4.1	Kuntien sekä muiden toimijoiden välinen yhteistyö.....	13
4.2	Tutkimuksen, koulutuksen ja käytännön välinen yhteistyö.....	15
4.3	Varhaiskasvatuksen ja osaamisen kehittäminen	16
5	TOIMINNAN ONNISTUNEISUUS	18
	LÄHTEET.....	22
	LIITTEET.....	24

POHJOIS-POHJANMAAN VARHAISKASVATUKSEN KEHITTÄMISYKSIKÖN ARVIOINTIRAPORTTI

1 Pohjois-Pohjanmaan varhaiskasvatuksen kehittämissyksikkö

Pohjois-Pohjanmaan varhaiskasvatuksen kehittämissyksikkö Varhis on rakenteeltaan verkostomainen yksikkö, jonka toimijoita ovat olleet 12 Pohjois-Pohjanmaan kuntaa, 7 tutkimus- ja koulutuslaitosta, 6 järjestöä sekä seurakuntien edustajana Oulun hiippakunta. Hanketta on hallinnoinut Raahen seudun terveydenhuollon kuntayhtymä ja koordinoijana on toiminut Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (Poske). Tutkimus- ja koulutuslaitokset, järjestöt ja Poske ovat osallistuneet toimintaan kumppanuussopimuksen kautta. Verkostomaisen alueellisen kehittämissyksikön toimintaa on siten pyritty toteuttamaan kumppanuusmallilla. Kumppanuuden avulla on pyritty yhdistämään julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin, oppilaitosten, korkeakoulujen, tutkimuslaitosten sekä sosiaalialan osaamiskeskuksen voimavaroja, tavoitteita ja osaamista. Hankkeen toiminta on alkanut elokuussa 2006 ja päättyy vuoden 2008 lopussa. (Sosiaalikallega.fi, Stakes 2008, 87-88.)

Varhiksen kehittämisrakenne on muotoutunut kaksitasoisesti siten, että kehittämistoiminta on ollut sekä paikallista että alueellista. Toiminta-alue on jaettu neljään kehittämialueeseen, joista jokaisella on ollut oma kehittämisspiväkoti sekä oma kehittämiskoordinaattori. Kehittämiskoordinaattorit ovat vastanneet paikallisesta kehittämisestä yhdessä kehittämistiimien ja kehittämissyksikköpäiväkotien henkilöstön kanssa. Alueellinen kehittämistoiminta on koostunut kehittämiskoordinaattoreina toimivien verkostosta, alueellisesta kehittäjäverkostosta sekä ohjausryhmästä. (Stakes 2008, 87-88.)

Varhiksen kehittämisalueita ovat olleet

- Oulu ja Ylikiiminki
- Raahe, Siikajoki, Pyhäjoki, Vihanti ja Kalajoki
- Kuusamo
- Nivala, Haapajärvi, Kärsämäki ja Reisjärvi.

Kehittäminen Pohjois-Pohjanmaan varhaiskasvatuksen kehittämissyksikössä on perustunut kehittämisteemoihin, joita ovat olleet kasvatuskumppanuus, erityinen tuki, moniammatillinen yhteistyö, varhainen mediakasvatus, kotikasvatuksen tukeminen, pienten lasten varhaiskasvatus sekä omahoitajatyöpaja. Paikallisen kehittämistyön tueksi kehittämissyksikön toimintaan on sisällynyt arviointia, tutkimusta, koulutusta ja konsultaatiota. Osallistujakuntien alueella on myös järjestetty varhaiskasvatuksen ajankohtaisfoorumeita sekä kehitetty varhaiskasvatuksen verkkoympäristöä varhaiskasvatuksen toimijoiden välisen yhteistyön ja tiedonkulun edistämiseksi. (Poske:n tilannekatsaus ja toiminta 2007, 15-17.) Toiminta-ajatuksena on ollut varhaiskasvatuksen kehittämistyön systematisoiminen sekä pysyvien toimintarakenteiden luominen kehittämistyölle hankkeen toiminta-alueella. Lisäksi toiminnan tavoitteena on ollut

- edistää kuntien välistä yhteistyötä
- edistää eri toimijatahojen välistä yhteistyötä
- kehittää varhaiskasvatusta sisällöllisesti ja menetelmällisesti
- kehittää tutkimuksen, koulutuksen ja käytännön työn välistä yhteyttä
- ylläpitää ja kehittää varhaiskasvatukseen liittyvää osaamista.

Keskeisellä sijalla Varhiksen toiminnassa ovat olleet tiedontuotanto, yhteistyö, verkostoituminen, arviointi, tutkimus ja koulutus. (Sosiaalikallega.fi, Stakes 2008, 87-88.)

2 Kehittämisyksikön arviointi

2.1 Arvioinnin lähtökohdat

Pohjois-Pohjanmaan varhaiskasvatuksen kehittämisyksikön arviointi on Lapin yliopiston sosiaalityön laitoksella tehty jälkikäteinen, ulkoinen arviointi. Arvioinnissa Varhis –kehittämisyksikön toimintaa ja kokonaisvaikuttavuutta (ks. Virtanen 2007, 89) tarkastellaan sekä Varhiksen omien tavoitteiden toteutumisen osalta että suhteessa kehittämisyksiköiden yleisiin valtakunnallisiin tavoitteisiin. Pääasiallisina arviointia varten kerätyn tiedon lähteinä ovat olleet kehittämisyksikön yhteistyökumppanit sekä Sosiaalikallegan ja Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskuksen Stakesin verkkosivuilla olevat julkiset tiedot. Lisäksi kehittämisyksiköiden asemaa ja toiminnan tarkoitusta on yleisellä tasolla pyritty kontekstoimaan virallislähteiden avulla.

Toteutettu ulkoinen arviointi voidaan luokitella summatiiviseksi arvioinniksi, sillä sen arviointikysymyksinä ja keskeisimpinä informaatiolähteenä ovat sidosryhmätoimijoiden näkemykset siitä, miten Varhis on onnistunut omien yksikkökohtaisten tavoitteidensa sekä kehittämisyksiköille yleisesti asetettujen kriteerien saavuttamisessa. (Esim. Vartiainen 2001, 21-23, Virtanen 2007, 93.) Tavoitteiden toteutuminen on arvioinnissa tulkittu osoitukseksi Varhiksen toiminnan vaikuttavuudesta suhteessa asetettuihin päämääriin. (Rajavaara 2006, 32-33, Meklin 2001, 108-114.)

Käsitteenä vaikuttavuus liittyy vaikutukseen ja vaikutuksen kautta tuloksiin ja aikaansaannoksiin, vaikutuksen seurauksiin. Moniulotteisuutensa vuoksi vaikuttavuuden käsite tuottaa kompleksisuutta myös vaikuttavuuden arvioinnissa. Vaikuttavuudella voidaan kuvata sekä tulosta, vaikutusta että vaikuttavuuden koko prosessia (Dahler-Larsen 2005, 7). Pentti Meklinin (2001,107) mukaan vaikuttavuuden määrittelyssä voidaan erottaa kolme eri tapaa. Vaikuttavuutta voidaan arvioida tavoitteiden saavuttamisen asteena, palveluprosessin kykyä

saada aikaan haluttuja vaikutuksia sekä vaikutuksena, joka muodostuu jonkin uhrauksen tai toimenpiteen seurauksista. Marketta Rajavaaran (2006, 38) mukaan vaikuttavuutta voidaan näiden tapojen lisäksi selvittää myös tarvelähtöisesti sekä vaikutusten mekanismeja tarkastelemalla. Pohjois-Pohjanmaan varhaiskasvatuksen kehittämissyksikön arvioinnissa vaikuttavuutta tarkastellaan rajattuna yhteistyökumppaneiden näkemykseen tavoitteiden saavuttamisen asteesta. Välillisesti kyse on tällöin myös palvelujärjestelmän kyvystä saada aikaan haluttuja vaikutuksia. Tavoitteina arviointiasetelmassa ovat Varhiksen eksplisiittiset tavoitteet, joita ei ole arvioinnissa kyseenalaistettu.

Tavoitelähtöinen vaikuttavuuden arviointi on julkisella sektorilla ollut tavanomaisin arviointitapa. Tavoitelähtöisen arvioinnin eduiksi on katsottu selkeys, täsmällisyys, konkreettisuus, yksinkertaisuus ja ymmärrettävyys. Ongelmia tavoitelähtöiseen arviointiin voivat kuitenkin tuoda epämääräiset, ristiriitaiset, laajat ja heikosti mitattavat tavoitteet. Vaikka hallinnon orientaatio on tavoiterationaalista, se ei täysin loppuun asti pysty valitsemaan toimintansa tavoitteita ja keinoja (Vartola 2005, 99). Juha Vartolan mukaan byrokratia ei voikaan saavuttaa enempää kuin sen rakenteet, sille asetetut toimintasäännöt ja resurssit sallivat. Ongelmia arviointiasetelmaan saattaa aiheuttaa myös kysymys siitä, kenen asettamat päämäärät tulisi ottaa arvioinnin kohteeksi. (Rajavaara 2006, 39.) Tavoitelähtöiseen arviointiin kohdistuneesta kritiikistä huolimatta sillä on julkisen sektorin arvioinnissa Evert Vedungin (2004, 16-17) mukaan myös etunsa. Edustuksellisen demokratian näkökulmasta tavoitelähtöinen arviointi tarjoaakin kansalaisille ja päätöksentekijöille järkevän tavan seurata edetäänkö toiminnassa heidän asettamiensa päämäärien suuntaisesti.

Varhiksen arvioinnin lähtökohtana on ollut, että yksikölle asetetut yleiset ja yksikkökohtaiset tavoitteet ovat siinä määrin selkeitä ja yksimielisesti hyväksytyjä, että ne voidaan asettaa arvioinnin pohjaksi. Sidosryhmätoimijoiden näkökulma tavoitteiden saavuttamisen asteesta on katsottu keskeiseksi kriteeriksi toiminnan onnistuneisuuden kannalta. Tavoitteiden mahdollista laajuutta tai

epämääräisyyttä on arvioinnissa pyritty selventämään ja konkretisoimaan yksityiskohtaisemmalla toiminnan tarkastelulla käytettävissä olleiden asiakirja-aineistojen perusteella.

2.2 Arvioinnissa käytetyt aineistot

Arviointia varten on kerätty tietoa sähköisellä kyselylomakkeella, joka on lähetetty Varhiksen ohjausryhmään, alueelliseen kehittäjäverkostoon, kehittämistiimeihin tai kehittämis- ja vertaispäiväkoteihin kuuluneille yhteistyökumppaneille sekä kehittämiskoordinaattoreille ja työnohjaajille. Kaikkiaan kyselyitä lähetettiin 77 yhteistyökumppanille ja vastauksia saatiin 38. Vastausprosentti oli siten hieman alle 50. Lisäksi arvioinnissa on hyödynnetty Varhiksen toimintaa ja tavoitteita selventävinä taustamateriaaleina erityisesti Sosiaalikallegan sivustolla olevaa kehittämysyksikkökohtaista informaatiota, Posken tilannekatsaus- ja toimintatietoja sekä Stakesin sivustoilla olevaa yleistä ja erityistä perustietoa kehittämysyksiköistä.

Lomakekysely koostuu vastaajien taustatietojen ohella kolmesta osa-alueesta siten, että yhteistyökumppaneiden mielipidettä on kartoitettu Varhiksen onnistumisesta sille asetetuissa yksikkökohtaisissa tavoitteissa, kehittämysyksiköille asetetuissa yleisissä kriteereissä sekä Varhiksen toiminnan merkityksestä alueellisessa ja paikallisessa varhaiskasvatustyössä. Vastaajat ovat voineet arvioida näitä osa-alueita koskevia strukturoituja kysymyksiä asteikolla ”eri mieltä, jokseenkin eri mieltä, jokseenkin samaa mieltä tai samaa mieltä”. Lisäksi vastausvaihtoehtona ovat olleet arvioinnissa toisiaan vastaaviksi tulkitut vaihtoehdot ”en osaa sanoa” sekä ”toisaalta samaa/toisaalta eri mieltä”. Lisäksi kyselylomake sisälsi lopuksi lyhyen avovastausosuuden, jossa vastaajat saattoivat kommentoida tai lisätä mielipiteitään ja näkemyksiään tarpeen mukaan.

Arviointikysely on laadittu ja vastaukset kerätty Webropol –ohjelmalla. Saatu vastausaineisto on tallennettu Excel-taulukkolaskentaohjelmaan, jonka avulla myös raportin kuviot on laadittu. Tehty analyysi on deskriptiivistä, aineiston jakaumia määrällisesti kuvaavaa. Kvantitatiivisen kuvauksen ohella analyysiin on tuotu mukaan myös kvalitatiivista aineistoa vastaajien avovastauksiin antamien kommenttien ja lisäysten avulla.

Pääsääntöisesti arviointi perustuu alueittain luokittelemattomaan vastausaineistoon. Jonkin verran vastauksia on kuitenkin eritelty myös Varhiksen kehittämisalueiden mukaisesti. Alueittainen jako vastaajien määrässä on kuitenkin vinoutunut siten, että Oulun ja Ylikiimingin alueen vastaajien osuus aineistosta on 53 %, Haapajärvi, Nivala, Kärsämäki, Reisjärvi –alueen vastaajien osuus 24 %, Raahe, Siikajoki, Pyhäjoki, Kalajoki ja Vihanti –alueen vastaajien osuus 18 % ja Kuusamon alueen vastaajien osuus ainoastaan 5 %. Alueittaiset huomiot tavoitteiden ja kriteerien toteutumisesta ovat siten pienistä vastaajamääristä johtuen suuntaa antavia.

3 Onnistuminen kehittämissyksiköiden yleisissä kriteereissä

Hallituksen esityksen (HE 154/2001, 4) mukaan sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan kehittämisessä on keskeisenä tavoitteena ollut toimivan ja pysyvän yhteistyörakenteen luominen tutkimus- ja opetustoiminnan sekä käytännön välille. Painopisteen on haluttu olevan kunnissa, joiden tarpeista lähtien osaamiskeskustoimintaa on rakennettu. Toiminnan vakiintumisen jälkeen on osaamiskeskuksiin palkattavan henkilökunnan ollut tarkoitus sijoittua mahdollisimman lähelle käytännön työtä. Osaamiskeskuksia perustettaessa on tarkoituksena ollut, että kunnat toimisivat osaamiskeskusten keskeisinä muodostajatahoina. Muodostamisvaiheessa osa osaamiskeskuksista on lähtenyt kehittämään olemassa olevien sosiaalihuollon toimintayksiköiden yhteyteen

tutkimus- ja kehittämissyksiköitä, joissa paneudutaan kunkin yksikön asiakastyön tarpeista nousevaan tutkimukseen ja kehittämiseen sekä asiakastyön uusien menetelmien kehittämiseen.

Stakesin tietojen mukaan lähtökohtana seudullisten kehittämissyksiköiden toiminnassa on, että yksiköt toimivat tiiviissä yhteistyössä alueensa sosiaalialan osaamiskeskusten, kuntien, alan järjestöjen sekä oppilaitosten ja tutkimuslaitosten kanssa. Kehittämissyksiköiden ja niitä valmistelevien hankkeiden toimintaa tukee kehittämissyksiköiden verkosto, jota koordinoi Stakes. Pyrkimyksenä on näin luoda pysyvä kehittämisrakenne sosiaalialalle. Sosiaalialan seudulliset kehittämissyksiköt muodostavat seudullisen kehittämisrakenteen sosiaalialalle yhdessä sosiaalialan osaamiskeskusten kanssa. (Stakes 2006.)

Seudulliset kehittämissyksiköt toimivat sosiaalialan asiakastyössä sekä kehittävät, tutkivat ja mallintavat asiakastyön prosesseja. Kehittämissyksiköiden tehtävänä on myös tukea alueensa henkilöstön ammatillista verkostoitumista ja osaamista. Niiden tarkoituksena on tarjota rakenne pitkäjänteiseen tutkimus- ja kehittämistoimintaan sosiaalialalla, toimia yhteistyössä täydennyskoulutuksen järjestämisessä sekä tarjota oppilaitoksille työelämäyhteyksiä ja paikkoja työssä oppimiseen. Ne myös edistävät hyvien käytäntöjen tunnistamista, kuvaamista ja levittämistä yhteistyössä sosiaalialan osaamiskeskusten kanssa ja liittävät kehittämisen ja tutkimuksen perustehtäväänsä ja mallintavat kehittämisosaamistaan. (Stakes 2006.)

Kehittämissyksiköille yleisesti asetettuja kriteerejä on Varhiksen osalta arvioitu seuraavan luettelon mukaisesti:

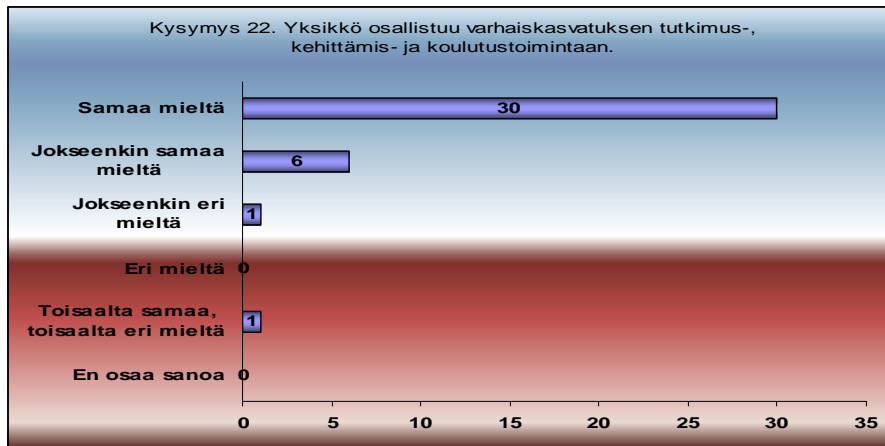
- yksikön toimintarakenne on verkostoitunut
- yksikön toiminnan rakenteet ovat mahdollistaneet tutkimus- ja kehittämistoiminnan

- valtion rahoituksen ohella yksikön rahoitukseen on sitoutunut valtaosa seudun kunnista
 - yksikössä on kehittämistyön mahdollistava johtamistapa- ja rakenne
 - kehittämissyksikkö on alueen kuntien yhteistä toimintaa, alueen keskeiset toimijat ovat mukana suunnittelussa, yhteistyö on konkretisoitu
 - yksikkö välittää kehittämis- ja tutkimustietoa Pohjois-Pohjanmaan alueelle suunnitelmallisesti
 - yksikkö kehittää alueellisia / seudullisia asiakasprosesseja
 - yksikkö osallistuu varhaiskasvatuksen tutkimus-, kehittämis- ja koulutustoimintaan
 - yksikkö tunnistaa, dokumentoi ja jakaa Pohjois-Pohjanmaan alueella arvioitua kokemustietoa
 - yksiköllä on kokemusta ja osaamista kehittämistyöstä ja kehittämisprosesseista
 - kehittäminen on suunnitelmallista ja kytkeytyy systemaattisesti varhaiskasvatuksen palvelujen strategiseen kehittämiseen
- (Sosiaalialan kehittämissyksikkö - kriteerien konkretisointi, Sosiaalikallega.fi. Kriteerien esittämisjärjestys arvioinnissa käytetyn kyselylomakkeen mukainen.)

Tämä kriteeristö suorina väittäminä on ollut osa Varhiksen yhteistyökumppaneille lähetettyä sähköistä kyselyä. Yleisesti tarkastellen Varhiksen yhteistyökumppanit ovat olleet pääsääntöisesti samaa tai jokseenkin samaa mieltä Varhiksen onnistumisesta kehittämissyksiköille asetettujen kriteerien täyttämässä. Eri mieltä tai jokseenkin eri mieltä yleisten kriteerien toteutumisesta olleet vastaajat ovat lähes jokaisen väittämän osalta olleet yksittäisiä. Parhaiten toteutuneeksi arvioidun sekä heikoimman arvosanan saaneen kriteerin välillä oli kuitenkin selkeästi havaittava ero.

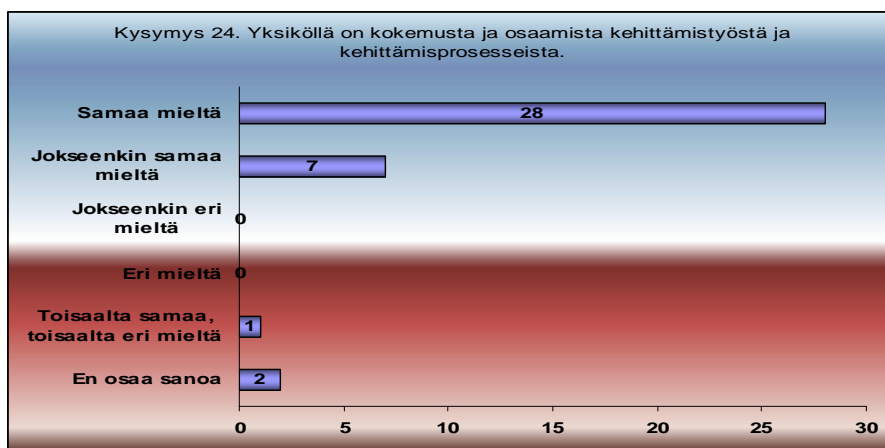
Parhaiten yleisistä kriteereistä oli toteutunut yhteistyökumppaneiden vastausten perusteella Varhiksen osallistuminen varhaiskasvatuksen tutkimus-, kehittämis-

ja koulutustoimintaan. Positiivisen arvion kriteerin toteutumisesta oli esittänyt 36 vastaajaa.

Kuvio 1. Yksikkö osallistuu varhaiskasvatuksen tutkimus-, kehittämis- ja koulutustoimintaan (n=38).

Miltei yhtä myönteinen näkemys yhteistyökumppaneilla oli Varhiksen kokemuksesta ja osaamisesta kehittämistyössä ja kehittämisprosesseissa. Vastaajista 35 oli ollut väittämstä samaa tai jokseenkin samaa mieltä. Eriäviä mielipiteitä osaamisen osalta ei puolestaan esitetty lainkaan.

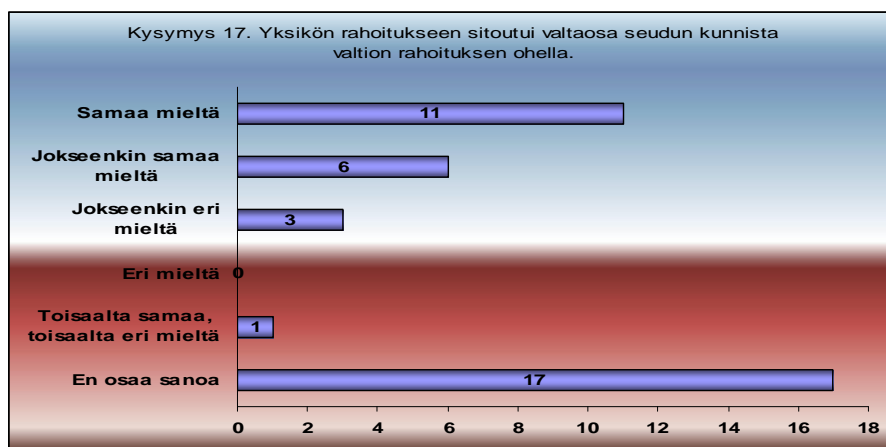

Kuvio 2. Yksiköllä on kokemusta ja osaamista kehittämistyöstä ja kehittämisprosesseista (n=38).

Alueittain tarkasteltuna tyytyväisyys yleisissä kriteereissä onnistumiseen oli tasaisinta Haapajärvi, Nivala, Kärämäki, Reisjärvi -alueen yhteistyökumppaneilla. Kehittämisyksikön rahoitukseen sitoutumiseen sekä

yksikön kehittämistyön mahdollistavaan johtamistapaan ja –rakenteeseen sekä alueellisten ja seudullisten asiakasprosessien kehittämiseen oltiin suhteellisesti tyytymättömmimpiä Oulun ja Ylikiimingin alueella. Tämän alueen vastaajien osuus aineistosta oli myös kaikkein suurin eli noin puolet, joten alueen vastaajien antamat arviot ovat vaikuttaneet myös kokonaistulokseen tältä osin. Myös Raahen, Siikajoen, Pyhäjoen, Kalajoen ja Vihannin alueen vastaajat ovat olleet tyytymättömmimpiä johtamistapaan ja rakenteeseen sekä kehittämis- ja tutkimustiedon suunnitelmalliseen välittämiseen Pohjois-Pohjanmaan alueella. Alueen vastaajien osuus on koko aineistosta 18 %, joten vastaajien tyytymättömyys tutkimus- ja suunnitelmätiedon välittämiseen ei ole välittynyt koko aineistoon merkittävästi.

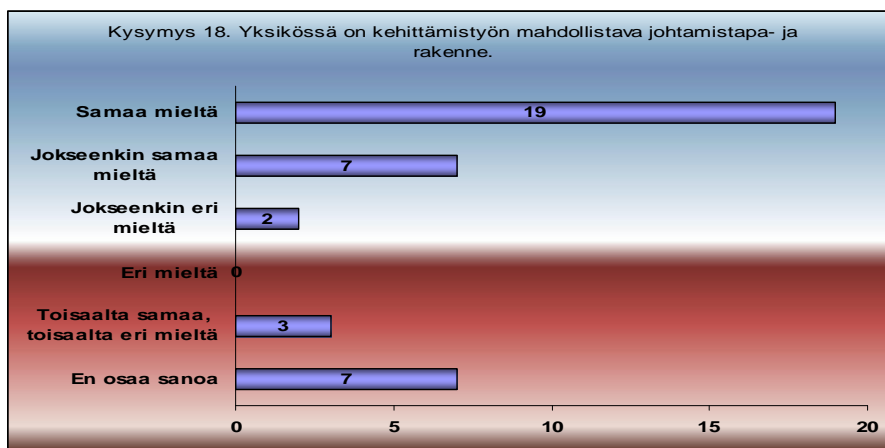
Selvästi heikoimman arvion toteutumisesta on saanut väittämä, jonka mukaan yksikön rahoitukseen sitoutui valtaosa seudun kunnista valtion rahoituksen ohella. Samaa tai jokseenkin samaa mieltä rahoitukseen sitoutumisesta on ollut hieman alle puolet vastaajista. Kriittisen arvion asiasta on kuitenkin esittänyt vain kolme vastaajaa, jotka ovat olleet asiasta jokseenkin eri mieltä. Valtaosa vastaajista olikin ollut väittämän toteutumisesta ilmeisen epävarma, sillä kaikkiaan 17 vastaajaa oli valinnut väittämän osalta vastausvaihtoehtokseen kohdan ”en osaa sanoa”.

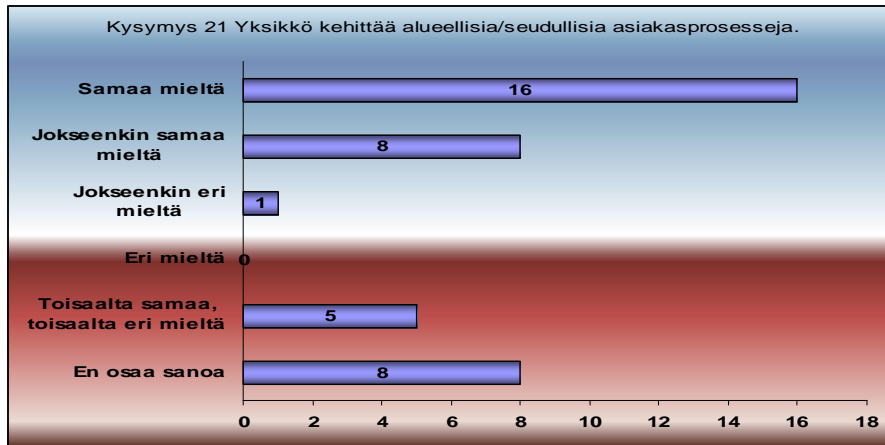
Kuvio 3. Yksikön rahoitukseen sitoutui valtaosa seudun kunnista valtion rahoituksen ohella (n=38).

Kriteerin heikointa arvosanaa ja erityisesti mielipidettään ilmaisemattomien suurta määrää saattaa jossain määrin selittää Varhiksen toiminnan päättyminen vastakkaisista, pysyvien toimintarakenteiden luomiseen tähtäävistä tavoitteista huolimatta. Avovastausten perusteella syntyi vaikutelma pettymyksestä toiminnan päättymisen johdosta ja mahdollista on, että vastaajien kokemus kuntien sitoutumisesta on heikentynyt kyselyn lähettämisen aikana vallinneen toiminnan jatkumisen epävarmuuden vuoksi.

Jossain määrin muita väittämiä kriittisemmän arvion yhteistyökumppanit olivat esittäneet myös sekä yksikön kehittämistyön mahdollistavasta johtamistavasta ja rakenteesta että alueellisten ja seudullisten asiakasprosessien kehittämisestä. Varhiksen osalta myönteisen näkemyksen johtamistapaa koskevan kriteerin toteutumisesta oli esittänyt 26 vastaajaa asiakasprosessien kehittämisestä esittänyt 24 vastaajaa. Viidennes vastaajista ei puolestaan ollut osannut arvioida Varhiksen onnistumista näiltä osin lainkaan.

Kuvio 4. Yksikössä on kehittämistyön mahdollistava johtamistapa- ja rakenne (n=38).

Kuvio 5. Yksikkö kehittää alueellisia/seudullisia asiakasprosesseja (n=38).

Arvioinnissa käytössä olleen materiaalin perusteella syntyy päätelmä asiakasprosessien kehittämisen käytännön keinojen jäämisestä jossain määrin yleisiksi ja avoimiksi. Asiakasprosessien kehittäminen vaikuttaakin olleen yleisen tason tavoite, jota on toteutettu osana muiden tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävää toimintaa ja esimerkiksi arvioinnin, tutkimuksen, koulutuksen sekä konsultaation keinoin. Tavoitteeseen johtavien käytännön keinojen eriytymättömyys on mahdollisesti vaikuttanut myös siihen, että tavoitetta koskeva lomakekysymys on jäänyt epämääräiseksi ja kantaa ottamattomien määrä on vastaajajoukossa melko suureksi.

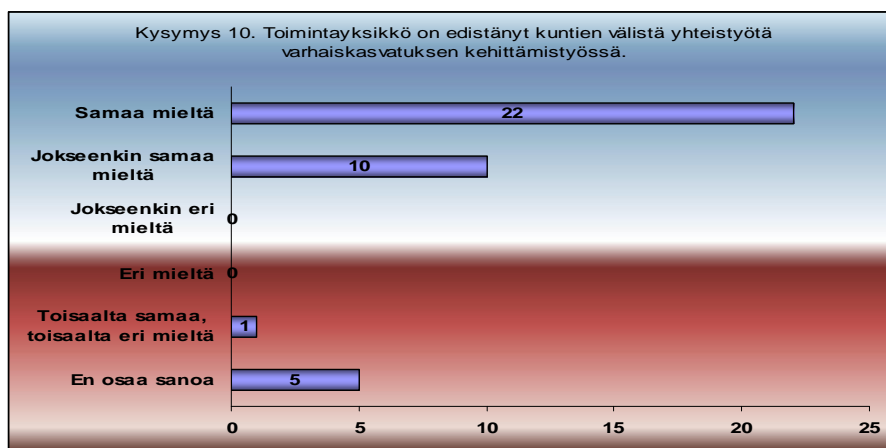
4 Yksikkökohtaisten tavoitteiden toteutuminen

4.1 Kuntien sekä muiden toimijoiden välinen yhteistyö

Pohjois-Pohjanmaan varhaiskasvatuksen kehittämissyksikön tavoitteena on ollut edistää kuntien sekä muiden toimijatahojen välistä yhteistyötä varhaiskasvatuksen kehittämistyössä. Arvioinnissa käytettyjen dokumenttien perusteella yhteistyön toiminnallisen tason toteuttamisen välineinä ovat olleet muun muassa alueellisen kehittäjäverkoston toiminta, erilaiset

ajankohtaisfoorimit sekä kehittäjäverkoston ja muiden yhteistyötahojen yhteistyönä toteuttamat konsultaatioprosessit. (Sosiaalikallega.fi.)

Kyselyyn vastanneiden Varhiksen yhteistyökumppaneiden vastausten perusteella Varhis on onnistunut kuntien välisen yhteistyön edistämässä hyvin, sillä lähes kaikki vastaajat ovat olleet tässä tavoitteessa onnistumisesta samaa tai jokseenkin samaa mieltä.

Kuvio 6. Kehittämyksikkö on edistänyt kuntien välistä yhteistyötä varhaiskasvatuksen kehittämistyössä (n=38).

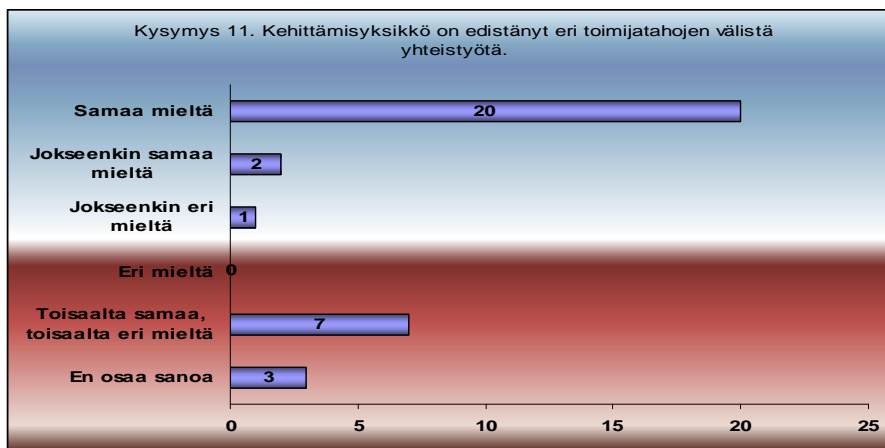
Myös kriittisiä kommentteja oli tavoitteessa onnistumisesta silti esitetty:

” Tietynlainen yhteistyön ja yhdessä tekemisen meininki mukana olleiden kuntien kesken jäi uupumaan. --/- Alku oli lupaavaa. Näkemykseni mukaan yksikön toiminta ns. pyöri kehittämispäiväkotien ympärillä, mikä toisaalta on aivan ymmärrettävää. Silti muiden kuntien tiiviimpi sitominen olisi ollut tarpeen. Mutta miten? Siihen on vaikea löytää vastausta näin vilkkaana aikana. Jotain olisi pitänyt tehdä eri tavoin itsekin, täällä ei-kehittämispäiväkotikunnassa.”

Arviointiaineiston perusteella ei ole mahdollista ottaa laajemmin kantaa avovastauksen esiin nostamaan kysymykseen siitä, ovatko kehittämyksikön vaikutukset yhteistyöhön mahdollisesti poikenneet toisistaan riippuen siitä, onko kunnassa ollut kehittämispäiväkoti vai ei. Toiminnan mahdollisen

jatkosuunnittelun näkökulmasta kysymys on kuitenkin tärkeää nostaa huomion kohteeksi omalta osaltaan.

Muiden toimijatahojen yhteistyön edistämisen osalta yhteistyökumppaneiden näkemykset ovat olleet miltei yhtä positiivisia kuin näkemykset kuntien välisen yhteistyön edistämisestä (kuvio 7).

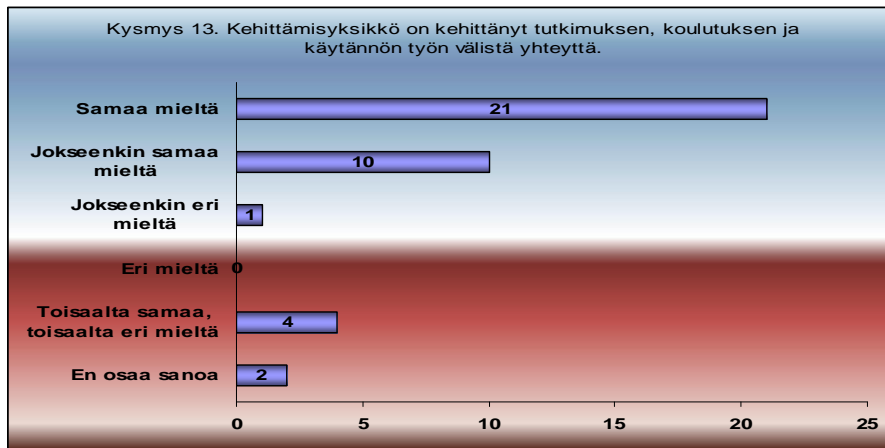
Kuvio 7. Kehittämisyksikkö on edistänyt eri toimijatahojen välistä yhteistyötä (n=33). (Kysymykseen tulleiden vastausten kokonaismäärässä on teknisistä syistä syntynyt viiden vastaajan kato. Vastausprosentti on siten kysymyksen osalta noin 43. Kadon vaikutusta vastausten suuntaan ei analyysissä ole arvioitu, vaan tulokset on esitetty pienemmän vastaajajoukon perusteella.)

Alueittain näkemykset kuntien sekä eri toimijatahojen välisen yhteistyön edistämisen osalta eivät merkittävästi poikenneet toisistaan. Suhteellisesti heikoimman arvion eri toimijoiden yhteistyön edistämisen osalta antoivat kuitenkin Raahen, Siikajoen, Pyhäjoen, Kalajoen ja Vihannin vastaajat .

4.2 Tutkimuksen, koulutuksen ja käytännön välinen yhteistyö

Varhiksen tavoitteena on ollut myös tutkimuksen, koulutuksen ja käytännön työn välisen yhteyden kehittäminen. Yhteistyökumppaneiden näkemykset Varhiksen toiminnan onnistuneisuudesta tämän tavoitteen osalta ovat varsin positiivisia. Kahdeksan kymmenestä vastaajasta onkin ollut samaa tai jokseenkin samaa

mieltä tutkimuksen, koulutuksen ja käytännön yhteistyön kehittämistä koskevasta väittämästä. Myös alueittain tarkasteltuna tulokset vastasivat koko aineiston tuloksia ilman merkittäviä poikkeamia.

Kuvio 8. Kehittämisyksikkö on kehittänyt tutkimuksen, koulutuksen ja käytännön työn välistä yhteyttä (n=38).

Myös kyselyn lisäkommenteissa viitattiin onnistumiseen tämän tavoitteen toteuttamisessa:

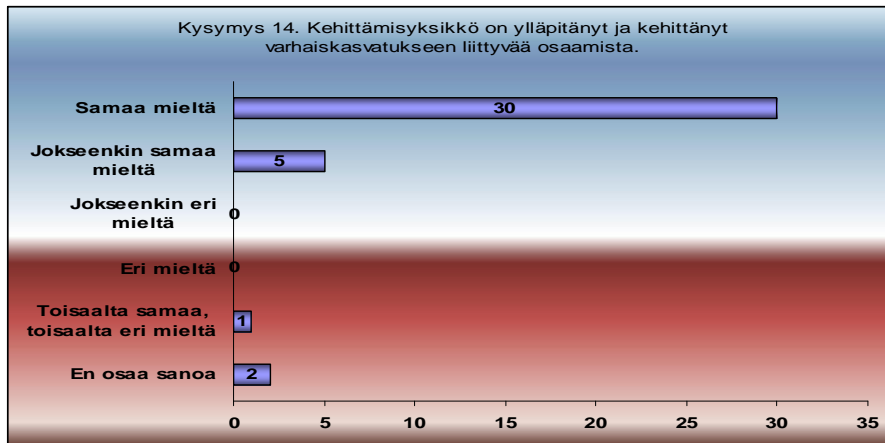
”tutkimuksen, käytännön ja koulutuksen yhteistyön koordinointi ollut erinomaista, kaupungin strategian mukaista kehittämistä, arviointityöt erinomaisia”

”Hankkeen anti liittyy saumattomasti tämänhetkisiin valtakunnallisiin lapsiperhepalveluiden kehittämistyöhön ja varhaisen tuen hankkeisiin (Kaste-ohjelma)”

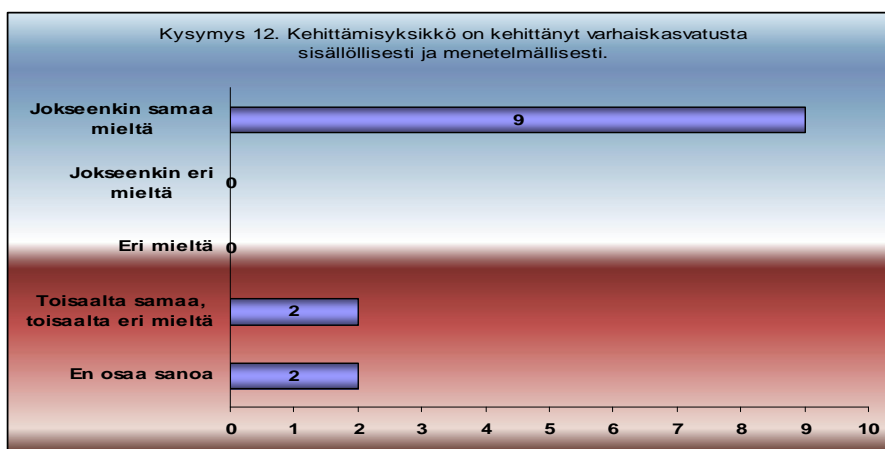
4.3 Varhaiskasvatuksen ja osaamisen kehittäminen

Varhiksen tavoitteina on ollut sekä kehittää varhaiskasvatusta sisällöllisesti että ylläpitää ja kehittää varhaiskasvatukseen liittyvää osaamista. Tavoitteina nämä ovat samansuuntaisia ja samankaltaisia toimenpiteitä ja resursseja vaativia. Yhteistyökumppaneiden arvioissa Varhiksen onnistumisesta näissä tavoitteissa on vähäisessä määrin eroa siten, että arvio varhaiskasvatukseen liittyvän osaamisen ylläpitämisestä ja kehittämisestä on hieman parempi. Eri mieltä

näiden tavoitteiden toteutumisesta ei kummassakaan tapauksessa ole ollut kuitenkaan kukaan kyselyyn vastanneista yhteistyökumppaneista. Alueittain yhteistyökumppaneiden arviot Varhiksen onnistumisesta näissä tavoitteissa eivät poikkea merkittävästi toisistaan tai koko aineiston vastauksista.

Kuvio 9. Kehittämysyksikkö on ylläpitänyt ja kehittänyt varhaiskasvatukseen liittyvää osaamista (n=38).

Kuvio 10. Kehittämysyksikkö on kehittänyt varhaiskasvatusta sisällöllisesti ja menetelmällisesti. (Huom. Kysymyksen osalta vastaajien n=37.)

Sähköisen kyselylomakkeen avoimet kommentit viittasivat myös kaikki erittäin positiivisiin kokemuksiin Varhiksen toiminnasta ja osaamisesta varhaiskasvatustyössä:

”20 vuoden työuran aikana ensimmäinen merkittävä työn kehittämisen muoto”

”Olen positiivisesti yllättynyt Varhiksen ammattimaisesta työskentelystä. ”

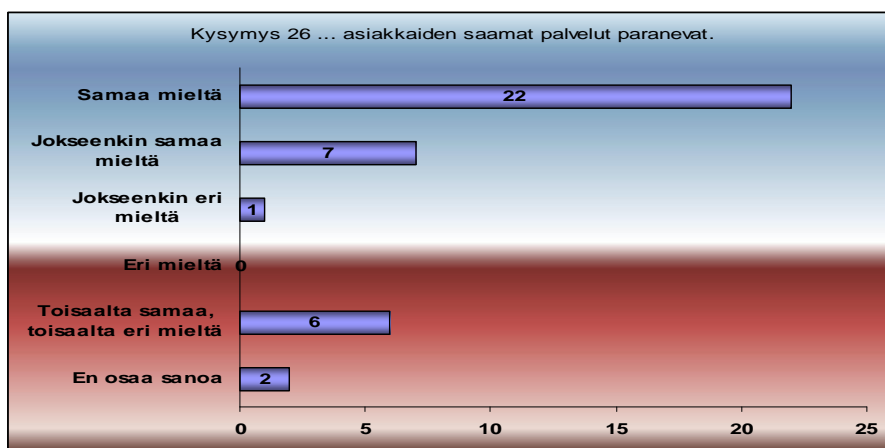
”Varhis on saanut paljon aikaan, ihan totta! Erityisen tyytyväinen olen kasvatuskumppanuuskouluttajakouluksesta. Kouluttajat tällä alueella jäävät jakamaan osaamista vielä vuosiksi eteenpäin ja se on perheiden ja lasten etu, ehdottomasti.”

5 Toiminnan onnistuneisuus

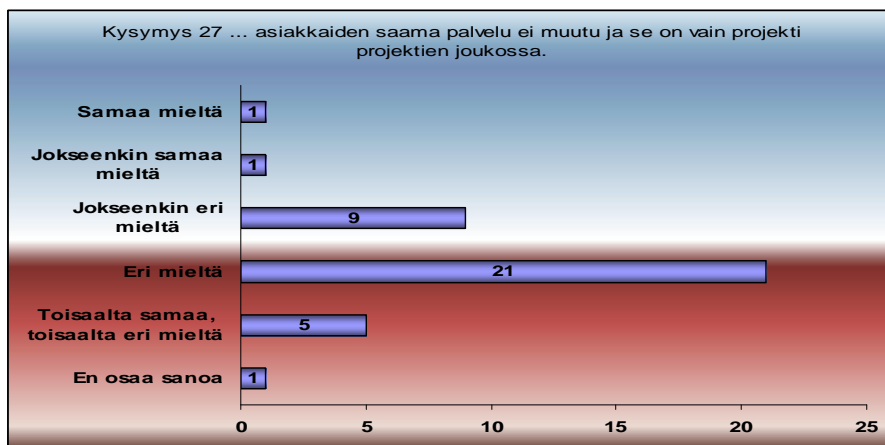
Sosiaalitoimen osalta kuntien kehittämistoiminnan tilasta on sosiaali- ja terveysministeriön toimeksiannosta laadittu selvitys vuonna 2006 (Sosiaalikehitys Oy, väliraportti kesäkuu 2006). Selvityksen mukaan valtakunnallinen Sosiaalialan kehittämishanke on merkittävästi lisännyt sosiaalihuollon kehittämistä aluetasolla ja samalla kehittämistoimintaan osallistuneiden kuntien määrä on selvästi kasvanut. Sosiaalialan osaamiskeskuksilla on ollut keskeinen rooli alueellisen kehittämistyön organisoijana ja myös käynnistäjänä kuntien tukena. Seudulliset yhteistyörakenteet ovat selvästi vahvistuneet, mutta toisaalta pienehkö osa kunnista näyttää olevan syrjäytymässä kaikesta kehittämistoiminnasta. Kehittämistoiminta on nykyisellään hyvin hankepainotteista ja varsinaisia kehittämistoimintaan tarkoitettuja pysyviä virkoja on sosiaalitoimessa lähinnä vain suurimmissa kunnissa. (HE 155/2006, 61.)

Sosiaalialan kehittämishankkeen 2003-2007 loppuraportissa (2008, 118) kehittämissyksiköiden roolia pysyvinä sosiaalialan kehittämisen rakenteina on pidetty kehittämistyön kannalta jatkossa erittäin merkittävänä. Sosiaalialan osaamiskeskusten ja alueella toimivien kehittämissyksiköiden yhteisesti rakentama kehittämisen rakenne on nähty parhaimmaksi keinoksi turvata alueellisten verkostojen ja käytäntöä lähellä olevan kehittämistyön tulevaisuus.

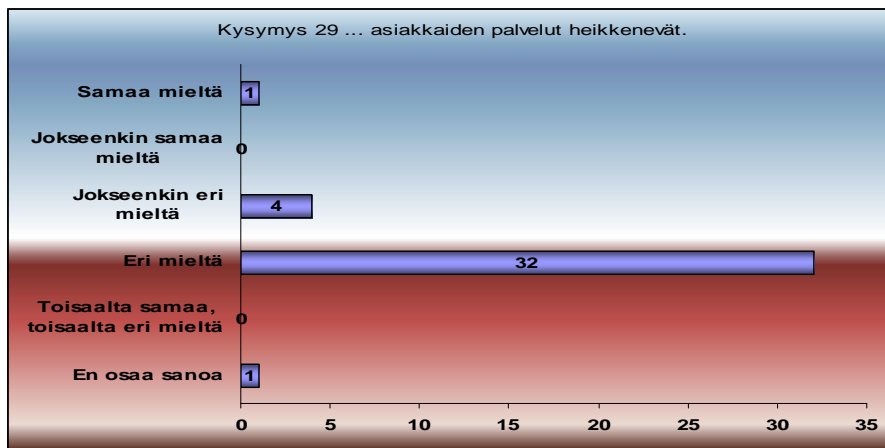
Yhteistyökumppaneiden vastausten perusteella Varhiksen vaikutus alueen varhaiskasvatustyöhön ja asiakkaiden palveluihin on ollut varsin positiivinen. Yhteistyökumppaneista säännönmukaisesti 80-90 % on ollut samaa tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että Varhiksen myötä asiakkaiden palvelut paranevat, osaaminen kasvaa ja vaikuttavuus paranee lasten ja perheiden kanssa tehtävässä työssä. Vastakkaiset väittämät palveluiden heikkenemisestä ja Varhiksen merkityksettömyydestä asiakkaiden palveluiden kannalta yhteistyökumppanit ovat puolestaan valinneet yhtä vahvan erimielisen kannan.

Kuvio 11. Varhaiskasvatuksen kehittämissyksikön myötä asiakkaiden saamat palvelut paranevat (n=38).

Kuvio 12. Varhaiskasvatuksen kehittämissyksikön myötä asiakkaiden saama palvelu ei muutu ja se on vain projekti projektien joukossa (n=38).

Kuvio 13. Varhaiskasvatuksen kehittämissyksikön myötä asiakkaiden palvelut heikkenevät (n=38).

Kokonaisuutena arvioiden Varhis -kehittämissyksikkö on onnistunut tavoitteidensa toteuttamisessa hyvin. Samaan päätelmä arviointia varten kerätyn aineiston perusteella seuraa myös Varhiksen onnistumisesta kehittämissyksiköille asetetuissa yleisissä kriteereissä. Parhaiten yksikkö on onnistunut tavoitteessaan ylläpitää ja kehittää varhaiskasvatukseen liittyvää osaamista. Myös kriteereistä parhaiten ovat toteutuneet osallistuminen varhaiskasvatuksen tutkimus-, kehittämis- ja koulutustoimintaan sekä kehittämistyön ja kehittämisprosessien asiantuntijuus, jotka molemmat liittyvät kiinteästi varhaiskasvatuksen substanssiosaamiseen.

”Olen huolissani siitä, miten Varhiksen kehittämä osaaminen siirtyy tulevaisuudessa perheiden ja lasten hyvinvointia edistämään. Työmuodot ovat olleet vahvasti käytännön työhön linkittyviä ja niihin on voitu osaksi liittää myös seuranta ja selvitystyötä. Olen ollut erittäin tyytyväinen Varhiksen työhön Pohjois-Suomessa.”

” Erittäin pitkäjänteistä ja johdonmukaista työtä tekevä yksikkö”

Selvästi kriittisin palaute yhteistyökumppaneilta tuli kuntien ja valtion osallistumisesta yksikön rahoitukseen. Tyytymättömyys asiaan tuli voimakkaasti esiin myös vastaajien kommentteissa, joissa esiin nousi erityisesti toiminnan lyhytaikaisuus ja sen aiheuttamat ongelmat kehittämistyössä. Kritiikin kärki

kohdistuu kommenttien perusteella enemmän päättymishetken rahoitustilanteeseen kuin toiminnan aikana vallinneeseen rahoitustilanteeseen.

”Kehittämiskonstruktiot luotava pysyvyksi”

”Varhaiskasvatuksen kehittämissuunnitelman pysyvyys myös jatkossa: ko. järjestely parantaa pysyvien kehittämistä tukevien toimintojen olemassa oloa ja toimintatapojen arviointia sekä osaamista.”

”Olisin toivonut projektin jatkuvan pitempään.”

”Projektin jäi keskeneräiseksi! Varhaiskasvatus on kohdannut laman jälkeisenä aikana niin paljon laatua heikentäviä toimenpiteitä, josta johtuen tilanteen laadullinen parantaminen ei tapahdu nopeasti.”

Jossain määrin Varhiksen yleisesti jopa erinomaisen hyvin onnistunutta toimintaa heikommin ovat onnistuneet myös kehittämistyön mahdollistava johtamistapa ja rakenne sekä alueellisten ja seudullisten asiakasprosessien kehittäminen.

”tärkeintä muistaa itse pääasia: lapset! joskus tuntuu, että lapset hukkuvat paperivuoren ja -viisauden alle.”

” Kunnassamme tehtiin Bikva-arvioinnit; niistä olen kaivannut tuloksia "mustaa valkoisella", koska niillä olisi ollut painoarvoa myös tulevan talousarvion laadinnassa.”

Mainitut ongelmakohdat ja puutteet toiminnassa eivät kuitenkaan ole merkittäväällä tavalla heikentäneet Varhiksen yleisesti hyväksi arvioitavissa olevaa onnistumista toiminnassaan. Ulkoisen arvioinnin näkökulmasta Varhis on myös ollut onnistunut tapa kehittää varhaiskasvatustyötä osana osaamiskeskuksen käytännön toimintaa.

LÄHTEET

Dahler-Larsen, Peter 2005. Vaikuttavuuden arviointi. FinSoc arviointraportteja 3/2005. Stakes.

Meklin, Pentti 2001. Tavoitteiden saavuttamisen arviointi kuntataloudessa. Teoksessa (toim. Myllymäki, Arvo & Vakkuri, Jarmo. Tulos, normi, tilivelvollisuus. Näkökulmia tilintarkastukseen ja arviointiin. Vammalan Kirjapaino Oy. Vammala.

Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen tilannekatsaus ja toiminta 2007. https://vk.sosiaalikollega.fi/julkaisut/tyopaperit-ja-muut-julkaisut/index_html, 26.1.2008.

Rajavaara, Marketta 2006. Yhteiskuntaan vaikuttava Kela. Katsaus vaikuttavuuden käsitteisiin ja arviointiin. Sosiaali- ja terveysturvan katsauksia 69. Kelan tutkimusosasto. Helsinki. Vammalan kirjapaino Oy. Vammala.

Sosiaalialan kehittämishankkeen 2003-2007 loppuraportti. Salme Kallinen-Kräkin (toim.). Sosiaali- ja terveysturvan selvityksiä 2008:6. <http://www.stm.fi/Resource.phx/publishing/store/2008/06/ka1214304951542/passthru.pdf>, 28.1.2009.

Sosiaalialan kehittämissyksikkö - kriteerien konkretisointi. Kehittämissyksiköiden työryhmä 28.2.2006. https://vk.sosiaalikollega.fi/poskelappi/ohjausryhma/liitteet/kehittamisyksikoiden_kriteerit, 9.12.2008.

Stakes 2006. Sosiaalialan seudulliset kehittämissyksiköt. Sivut päivitetty 7.11.2008. <http://info.stakes.fi/kehittamisyksikot/FI/index.htm>, 9.12.2008.

Stakes 2008. Sosiaalialan seudulliset kehittämissyksiköt. Koonti syyskuu 2008. Päivitetty 2.10.2008. <http://info.stakes.fi/NR/rdonlyres/0A369182-2E62-4C75-8FB8-CA39452F5EE4/13346/Sosiaalialanseudullisetkehitt%C3%A4missyksik%C3%B6t2102008FIN.rtf>, 8.12.2008.

Vedung, Evert 2004. Evaluation models and the welfare sector. Teoksessa (toim.) Julkunen, Ilse. Perspectives, models and methods in evaluating the welfare sector – a Nordic approach. Stakes, FinSoc, Working papers; 4/2004. Helsinki.

Vartola, Juha. Näkökulmia byrokraatiaan. Tampereen yliopistopaino Oy – Juvenes Print. Tampere.

Virtanen, Petri 2007. Arviointi. Arviointitiedon luonne, tuottaminen ja hyödyntäminen. Edita. Helsinki.

LIITTEET

Liite 1

Taulukko 1. Varhis Pohjois-Pohjanmaan varhaiskasvatuksen kehittämissyksikkö
(Lähde: Stakes 2008.)

Sijaintikunta	Verkostomainen, mukana 12 kuntaa Pohjois-Pohjanmaalta. POSKE:n Pohjois-Pohjanmaan toimintayksikkö.
Osalliset kunnat/ alue	Kuusamo, Oulu-Ylikiiminki, Nivala, Haapajärvi, Reisjärvi, Kärsämäki, Kalajoki, Pyhäjoki, Raahen seudun terveydenhuollon kuntayhtymä
Henkilöstön määrä ja luonnehdinta osaamisen alueista	<p>4 kehittämiskoordinaattoria, joista 2 työskentelee 50% Varhiksessa.</p> <ul style="list-style-type: none"> -vastaavat paikallistason kehittämistyön koordinoinnista (työskentelevät osallistujakunnissa) -osallistuvat tiedon tuotantoon (asiakaslähtöiset arvioinnit) -kehittämistyön dokumentointi, kehittämissuunnitelmien työstäminen -kuntien välisen yhteistyön koordinointi omalla alueella -työparina kuntien vk-toimijoille kehittämissasioissa -alueellisen kehittäjäverkoston toimintaan osallistuminen <p>Tutkija – vastaa yhdessä kehittämispäällikön kanssa kehittämistyön koordinoinnista koko toiminta-alueella, osallistuu koko aluetta palvelevan tiedon tuotantoon, verkkoympäristön kehittäminen, alueellisen kehittäjäverkoston valmistelija</p> <p>Kehittämispäällikkö</p> <ul style="list-style-type: none"> -vastaa kehittämistyöstä osana virkatyötään <p>6 kehittämispäiväkodin henkilöstö</p> <p>Kehittämistiimit</p> <p>Alueellinen kehittäjäverkosto (yhteistyötahot oppilaitokset, tutkimuslaitokset ja järjestöt sekä srk)</p> <ul style="list-style-type: none"> -osallistuvat kehittämistyöhön osana virkatyötään kumppanuussopimuksen pohjalta
Yhteystiedot	kehittämispäällikkö
Toiminta-aika	2006-2008
Rahoituspohja ja rahoituksen varmuus	STM ja toiminnassa mukana olevat kunnat rahoitus vuoden 2008 loppuun
Toiminta-ajatus	Systematisoida varhaiskasvatuksen kehittämistyötä ja luoda sille pysyvät toiminnan rakenteet hankkeen toiminta-alueella. Edistää kuntien varhaiskasvatustyötä ja eri tahojen välistä yhteistyötä. Kehittää varhaiskasvatusta sisällöllisesti

	ja menetelmällisesti. Ylläpitää ja kehittää varhaiskasvatukseen liittyvää osaamista. Kehittää tutkimuksen, koulutuksen ja käytännön työn välistä yhteyttä.
Keskeisimmät työskentelytavat ja yhteistyörakenteet	Kehittämissyksiköllä on kaksitasoinen kehittämisrakenne, joka muodostuu sekä paikallisesta että alueellisesta kehittämistoiminnasta. Kehittämiskoordinaattorit vastaavat paikallisesta kehittämistyöstä yhdessä kehittämistiimien ja kehittämissyksikköpäiväkotien henkilöstön kanssa. Alueellinen kehittämistoiminta koostuu koordinaattorien verkostosta, alueellisesta kehittäjäverkostosta ja ohjausryhmästä. Kehittämissyksikön toimintaan sisältyy arviointia, tutkimusta, koulutusta ja konsultaatiota . Varhaiskasvatuksen verkostomaisen, alueellisen kehittämissyksikön toimintaa toteutetaan kehittämistoiminnan kumppanuusmallilla, joka yhdistää julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin sekä oppilaitosten, korkeakoulujen, tutkimuslaitosten sekä sosiaalialan osaamiskeskusten voimavarat.
Toiminnan ideoita ja odotuksia tulevaan; Missä olemme 3-5 vuoden kuluttua?	Tulevaisuuden kehittämissyksikössä voidaan hyödyntää kehittämissyksikköhankkeen aikana syntyneet toiminnan rakenteet kehittämistyön välineinä ja kehittämistyön tulokset näkyvät kuntien varhaiskasvatustyössä ja lapsiperheiden palvelujen kehittymisessä. Pysyvien kehittämisen rakenteiden luominen jatkuu ja on avoin myös uusille toimijoille sekä kuntapohjan laajentamiselle. Oppilaitos- ja tutkimusyhteistyön tiivistymisen myötä kehittämissyksikössä tehtävä työ nivoutuu olennaiseksi osaksi varhaiskasvatuksen asiantuntijuuden kehittämistä niin alan perus- kuin täydennyskoulutuksessakin. Varhaiskasvatuksen kehittämissyksikkö kokoaa yhteen yhteistoiminnallisia verkostoja, joiden puitteissa alan koulutuksesta, tutkimuksesta ja kehittämistyöstä muodostuu vahvoja asiantuntijuuden kehittämisen kokonaisuuksia, joiden avulla perus- ja täydennyskoulutus voidaan kytkeä työyksiköissä tapahtuvaan oman työn kehittämiseen ja työssä oppimiseen. Varhaiskasvatuksen kehittämistyö tuottaa uusia ennaltaehkäisevän työn malleja ja menetelmiä lapsiperheiden parissa työskentelyyn ja lapsiperheiden palvelujen kehittämiseen.
Haasteet ja toiminnan edellytykset	Kehittämissyksiköjen muodostuminen pysyviksi kehittämisen rakenteiksi edellyttää selkeyttä ja ennakoitavuutta kehittämistoiminnan rahoitukseen. Kehittämistyön jatkuvuus on turvattava irtautumalla hanke pohjaisesta rahoitusmallista. Kehittämistyö on luonteeltaan pitkäjänteistä toimintaa, joka vaatii onnistuakseen asiantuntevan kehittäjien verkoston sekä

	<p>vakaat toiminnalliset ja rakenteelliset puitteet. Pitäytymällä hankepohjaisessa rahoitusmallissa, kehittämistyölle ei saada luotua vakaata osaamis- ja asiantuntijapohjaa, vaan kehittämisen perusprosessit on aina käynnistettävä uudelleen. Resurssit tuleekin kohdentaa sisällölliseen työhön ja saatujen tulosten hyödyntämiseen, kehittämisen prosessien jatkuvaan arviointiin sekä niiden edelleen kehittämiseen, eikä hankebyrokratian pyörittämiseen.</p>
Muuta mainittavaa	

Liite 2**Kyselylomake****Varhis - Varhaiskasvatuksen kehittämisyksikön arviointi**

Arvoisa Pohjois-Pohjanmaan varhaiskasvatuksen kehittämisyksikön Varhiksen yhteistyökumppani,

pyydämme Sinua vastaamaan oheisiin kehittämisyksikön toimintaan liittyviin kysymyksiin. Kysymysten avulla pyrimme hahmottamaan kehittämisyksikön selviämistä viidestä keskeisestä tavoitteestaan sekä sitä, kuinka kehittämisyksiköille yleisesti asetetut kriteerit ovat Varhiksen osalta täyttyneet.

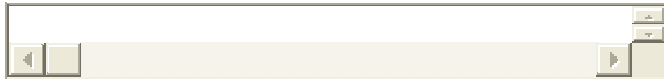
Kiitokset vastauksistasi! Huomaathan, että kaikkiin tähdellä merkittyihin kentiin on vastattava jotain, jotta saat vastauksesi lähetettyä.

Lisätietoa antaa: Pirjo Oinas 040 524 1946 (Pirjo.Oinas@ulapland.fi).

A Taustatiedot**1) Kunta *****2) Oletko ***

- kunnan päättäjä/luottamushenkilö
- sosiaali- tai terveystoimen johtaja/perusturvajohtaja
- päivähoidon johtaja
- varhaiskasvatuksen työntekijä
- sosiaali- ja terveystoimen viranhaltija/työntekijä
- seurakunnan työntekijä
- kunnallinen yhteistyökumppani (esim. päivähoito, koulutoimi, terveystoimi jne.)
- valtionhallinnon yhteistyökumppani (esim. lääninhallitus, Lapin liitto, Stakes jne.)
- järjestön edustaja
- oppilaitoksen edustaja (esim. yo, AMK)
- kunnan asukas
- muu

3) Jos vastasit muu, mikä?

4) Sukupuolesi *

- nainen
- mies

5) Ikäsi *

*

6) Oletko kuullut/tiedätkö mikä on Varhis - Pohjois-Pohjanmaan varhaiskasvatuksen kehittämissyksikkö? *

- kyllä
- en

7) Oletko itse ollut mukana Varhiksen työskentelyssä/toiminnassa? *

- kyllä
- en

8) Millä tavoin olet ollut mukana kehittämissyksikön työskentelyssä? *

- En ole ollut mukana
- Kehittämissyksikön hallinnoimisessa/ohjausryhmässä
- Kehittämistiimin jäsenenä
- Yhteistyöverkostossa
- Tiedonkeruussa (täyttänyt seurantalomaketta)
- Seuturyhmän jäsenenä tai seuturyhmän tapaamisissa
- Seminaareissa ja koulutuksissa
- Poske:n toiminnassa
- Vastannut asiakaskyselyyn

Muussa

9) Jos vastasit edelliseen muussa, kerro omin sanoin millä tavoin olet ollut mukana:

B1 Varhis -kehittämisyksikön päätavoitteena on systematisoida varhaiskasvatuksen kehittämistyötä ja luoda sille pysyvät toiminnan rakenteet hankkeen toiminta-alueella. Näitä tavoitteita on täsmennetty viidellä alatavoitteella. Miten arvioit niiden toteutumista?

10) Toimintayksikkö on edistänyt kuntien välistä yhteistyötä varhaiskasvatuksen kehittämistyössä *

11) Kehittämisyksikkö on edistänyt eri toimijatahojen välistä yhteistyötä. *

12) Kehittämisyksikkö on kehittänyt varhaiskasvatusta sisällöllisesti ja menetelmällisesti. *

13) Kehittämisyksikkö on kehittänyt tutkimuksen, koulutuksen ja käytännön työn välistä yhteyttä. *

14) Kehittämisyksikkö on ylläpitänyt ja kehittänyt varhaiskasvatukseen liittyvää osaamista. *

B2 Kehittämisyksiköille on asetettu tiettyjä, yleisiä kriteerejä. Miten arvioit Pohjois-Pohjanmaan varhaiskasvatuksen kehittämisyksikön Varhiksen näissä kriteereissä onnistuneen?

15) Pohjois-Pohjanmaan varhaiskasvatuksen kehittämisyksikön Varhiksen (myöhemmin yksikkö) toimintarakenteet on verkostoitunut. *

16) Yksikön toiminnan rakenteet ovat mahdollistaneet tutkimus- ja kehittämistoiminnan. *

17) Yksikön rahoitukseen sitoutui valtaosa seudun kunnista valtion rahoituksen ohella. *

18) Yksikössä on kehittämistyön mahdollistava johtamistapa- ja rakenne. *

19) Yksikkö on alueen kuntien yhteistä toimintaa. Alueen keskeiset toimijat ovat mukana suunnittelussa. Yhteistyö on konkretisoitu. *

20) Yksikkö välittää kehittämis- ja tutkimustietoa Pohjois-Pohjanmaan alueelle suunnitelmallisesti. *

21) Yksikkö kehittää alueellisia/seudullisia asiakasprosesseja. *

22) Yksikkö osallistuu varhaiskasvatuksen tutkimus-, kehittämis- ja koulutustoimintaan *

23) Yksikkö tunnistaa, dokumentoi ja jakaa Pohjois-Pohjanmaan alueella arvioitua kokemustietoa. *

24) Yksiköllä on kokemusta ja osaamista kehittämistyöstä ja kehittämisprosesseista. *

25) Kehittäminen on suunnitelmallista ja kytkeytyy systemaattisesti varhaiskasvatuksen palveluiden strategiseen kehittämiseen. *

B3 Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä? Varhaiskasvatuksen kehittämissyksikön myötä...

26) ... asiakkaiden saamat palvelut paranevat. *

27) ... asiakkaiden saama palvelu ei muutu ja se on vain projekti projektien joukossa. *

28) ... osaaminen kasvaa lasten ja perheiden kanssa tehtävässä varhaiskasvatustyössä. *

29) ... asiakkaiden palvelut heikkenevät. *

30) ... ammatillinen osaaminen kasvaa lasten ja perheiden kanssa tehtävässä varhaiskasvatustyössä. *

31) ... vaikuttavuus paranee lasten ja perheiden kanssa tehtävässä varhaiskasvatustyössä. *

C Muuta

32) Mitä muuta haluaisit lisätä/komentoida?